

Methods and criteria for the identification of elementary territorial zones of the fire department.

Key words: *management, project identification, configuration, system, fire.*

УДК 658.51:631

УЗГОДЖЕННЯ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОГРАМ РЕІНЖИНІРИНГУ СИСТЕМ МОЛОЧАРСТВА

А.М. Тригуба, канд. техн. наук

Львівський національний аграрний університет

Виконано аналіз сучасного стану молочарства та цільових програм його розвитку. Обґрунтовано потребу реалізації інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства та узгодження інтересів між їх учасниками. Означено основних учасників інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства та особливості узгодження інтересів між ними. Запропоновано алгоритм узгодження інтересів учасників інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства.

Ключові слова: *узгодження інтересів, учасники, інтегрована програма, реінжиніринг, молочарство.*

Проблема. Сьогодні система молочарства України, до якої входить виробництво, заготівля, переробка молока-сировини та реалізація молочної продукції перебуває у кризовому стані, який з року в рік поглиблюється. Зокрема, спостерігається зменшення поголів'я корів у всіх категоріях господарств [1]. Це призводить до зменшення обсягів виробництва якісної молочної продукції та відповідно насичення ринку молокопродуктами із добавками різного походження, які негативно впливають на організм людини. Значна частина населення України є неплатоспроможною і не може придбати такої кількісної молокопродуктів, яка необхідна для задоволення їх фізіологічних потреб. Все це призводить як до зниження продовольчої безпеки у державі, так і до зниження конкурентоздатності молочних продуктів на вітчизняному та зарубіжному ринках.

Для вирішення існуючої проблеми у системі молочарства слід

© А.М. Тригуба.

Механізація та електрифікація сільського господарства. Вип. 97. 2013.

реалізовувати низку реінжинірингових проектів та програм, які інтегровані між собою. Під інтегрованою програмою реінжинірингу системи молочарства (ІПРСМ) розуміється органічне об'єднання групи технологічно пов'язаних програм (підпрограм), які спрямовані на досягнення заданої місії та підвищення ефективності їх реалізації завдяки отриманню синергії. Ефективне управління ІПРСМ потребує вирішення управлінських задач стосовно узгодження інтересів між їх учасниками.

Впродовж останніх років розроблено низку державних та регіональних програм розвитку молочарства [2, 3]. Переважно вони не виконуються у повному обсязі через: 1) недостатнє фінансування; 2) неврахування реального ресурсного потенціалу та особливостей проектного середовища; 3) неузгодженість інтересів між учасниками програм. Враховуючи те, що система молочарства є складною і багаторівневою, для її реінжинірингу слід вирішувати низку непростих задач стосовно узгодження інтересів між учасниками відповідних програм, що потребує розроблення відповідного інструментарію.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням реалізації програм розвитку молочарства приділяється достатньо багато уваги [4, 5]. Окрім того, розроблено державні [2] та регіональні програми розвитку молочарства, в яких задекларовано існуючі проблеми молочарства, а шляхи їх вирішення належно не обґрунтовано. Це пов'язано із тим, що у жодній із цих програм не виконано профілювання місії на підставі системного врахування чинників, що об'єктивно відображають проектне середовище. Окрім того, ними не передбачається системне узгодження інтересів між учасниками інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства, що є однією із основних передумов ефективної реалізації цих програм.

Мета досліджень – розкрити особливості узгодження інтересів між учасниками інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства.

Результати досліджень. Виробництво молока-сировини, його заготівля та переробка здійснюється переважно приватними бізнесовими структурами. Вони намагаються отримати якомога більший прибуток, не враховуючи інтереси інших учасників, з якими мають інтегровані взаємозв'язки. На нашу думку, без регулятивного впливу держави на діяльність бізнесових структур та без врахування інтересів населення неможливо досягти ефективної реалізації ІПРСМ. Це пов'язано із тим, що бізнесові структури реалізують проекти на

адміністративних територіях, а їх місцеве населення зацікавлене у збереженні ресурсного потенціалу (пасовища, сінокоси, родючість землі тощо), оскільки він є основою їхньої подальшої життєдіяльності. Зацікавленими сторонами реалізації ІПРСМ є держава, бізнесові структури та населення (рис. 1).

Рис. 1. Взаємозв'язки між основними учасниками ІПРСМ: $U_{ДГ}$, $U_{ДБ}$, $U_{ГБ}$ – відповідно взаємоузгоджені між державою та населенням, державою та бізнесом, населенням та бізнесом управлінські рішення; $I_{Д}$, $I_{Г}$, $I_{Б}$ – відповідно інтереси держави, населення та бізнесу

Кожен із учасників ІПРСМ здійснює своє управління, яке стосується цих програм, а їх управлінські рішення слід узгоджувати із іншими учасниками. Держава здійснює цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив на стан і розвиток системи молочарства завдяки реалізації стратегії через відповідну ІПРСМ для створення цінностей. Зокрема, державне управління передбачає вирішення задач профілювання місії, обґрунтування стратегії та архітектури ІПРСМ. Населення окремих сіл та селищ, на території яких реалізуються проекти ІПРСМ, об'єднане загальними інтересами власного життєзабезпечення. Вони через органи місцевого самоврядування безпосередньо вирішують задачі місцевого значення, в межах чинного законодавства, реалізуючи відповідні проекти. Ці проекти також входять до складу ІПРСМ. Бізнесові структури створюються для підприємницької, комерційної чи будь-якої іншої діяльності і їхньою основною цінністю є отримання прибутку від виробленої продукції або наданої послуги. Усі бізнесові структури вирішують низку задач завдяки реалізації відповідних проектів.

Результативність управлінських рішень, які приймаються кожним

із учасників ІПРСМ, значною мірою залежить від узгодження їхніх інтересів:

$$U_{дг} = f\{I_{д} \leftrightarrow I_{г}\}, U_{дб} = f\{I_{д} \leftrightarrow I_{б}\}, U_{гб} = f\{I_{г} \leftrightarrow I_{б}\}.$$

де $I_{д}, I_{г}, I_{б}$ – відповідно інтереси держави, населення та бізнесових структур стосовно реалізації ІПРСМ.

Нами сформульовано головні предмети узгодження інтересів учасників ІПРСМ (табл.)

Таблиця. Головні предмети узгодження інтересів учасників ІПРСМ

Учасники	Бізнесові рівні реалізації ІПРСМ			
	виробництво молока- сировини	заготівля молока- сировини	переробка молока-си- ровини	реалізація молочної продукції
Держава	обсяги ви- робництва молока-сиро- вини	мінімальна закупівельна ціна на моло- ко-сировину	вид та обся- ги виробни- цтва молоко- продуктів	обсяги продажу та реалізаційна ціна на молоко- продукти
Населення	обсяги відведення ресурсів для виробництва молока	обсяги за- готівлі та закупівельні ціни на моло- ко-сировину	розвиток об- слуговуючої інфраструк- тури моло- чарства	вид молоко- продуктів та їх ціна

Кожен із учасників ІПРСМ отримує свій прибуток завдяки реалізації окремих проектів, які поділяються на базові, допоміжні та додані. Базові цінності отримують споживачі продуктів ІПРСМ, а всі інші учасники отримують допоміжні цінності. Додану цінність отримують учасники ІПРСМ завдяки вдалому поєднанню окремих проектів (програм), що дає можливість підвищити базові та додаткові цінності. Тобто, вдале поєднання окремих проектів (програм) у ІПРСМ дає можливість отримати синергію (додатковий ефект, що перевищує суму ефектів окремих цих проектів (програм)).

На підставі узгодження інтересів бізнесових структур як між собою, так із інтересами інших учасників ІПРСМ та прийняття системних управлінських рішень отримується синергія, яка може бути позитивною (додатною) та негативною (від'ємною) (рис. 2).

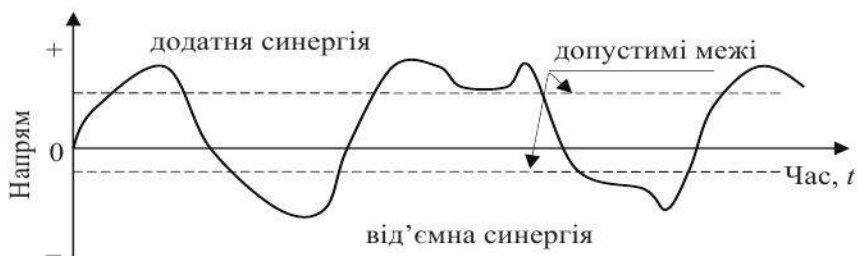

Рис. 2. Мінливість синергії впродовж життєвого циклу ІПРСМ

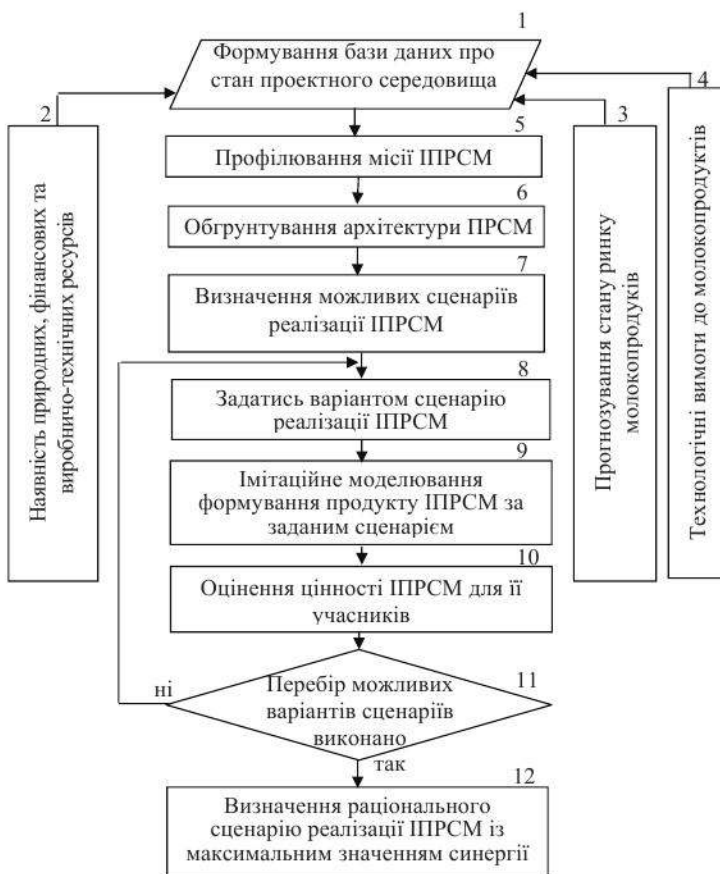

Рис. 3. Алгоритм інформаційно-аналітичної системи узгодження інтересів учасників ІПРСМ

Мінливість напрямку синергії, насамперед, зумовлюється змінами у проектному середовищі, яке є стохастичним для ІПРСМ. Впродовж життєвого циклу ІПРСМ слід контролювати напрямки синергії, а за умови небажаного відхилення від допустимих меж приймаються системні управлінські рішення, які стосуються зміни її напрямку.

Під час реалізації ІПРСМ проектним менеджерам доводиться розв'язувати низку задач стосовно узгодження інтересів їх учасників. Специфікою цих задач є те, що під час їх вирішення слід враховувати ймовірнісну поведінку проектного середовища. Для ефективного їх розв'язання та обґрунтування управлінських рішень, на наш погляд, слід створити відповідну інформаційно-аналітичну систему. Складність її створення є очевидною, а тому ми пропонуємо лише алгоритм, який є основою роботи цієї системи (рис. 3).

Отже, запропонований алгоритм є основою інформаційно-аналітичної системи узгодження інтересів учасників ІПРСМ, яка враховує особливості реалізації цих програм і уможливує підвищення результативності управління ними.

Висновки. 1. Невід'ємною складовою управління інтегрованими програмами реінжинірингу систем молочарства є узгодження інтересів їх учасників. 2. Встановлено, що існує три основних групи учасників інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства (держава, населення, бізнесові структури), які приймають управлінські рішення стосовно реалізації цих програм на чотирьох рівнях (виробництва, заготівлі, переробки молока-сировини та реалізації молокопродуктів). 3. Кожен із цих рівнів має свої особливості і потребує специфічного інструментарію для узгодження інтересів їх учасників, який ще не розроблено. 4. Запропонований алгоритм є основою інформаційно-аналітичної системи узгодження інтересів учасників інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства, що враховує особливості реалізації цих програм і уможливує підвищення результативності управління ними. 5. Подальші дослідження потребують розроблення статистичної імітаційної моделі формування продукту інтегрованих програм реінжинірингу систем молочарства, яка є основою узгодження інтересів їх учасниками.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Моніторинг* розвитку ринку молока та молочних продуктів України / Спілка молочних підприємств України. За ред. Бутенко М.І. – В випуск. – К., 2010. – 100 с.

2. *Державна цільова економічна програма підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року.* Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. № 557. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=557-2009-%EF>].
3. *Про затвердження галузевої Програми розвитку молочного скотарства України до 2015 року:* Наказ Міністерства аграрної політики України від 10.12.2007 р. №886/128. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>.
4. *Протасова Л.В.* Аналіз виробництва молока та молочних продуктів в Україні / Л.В. Протасова // Міжнародний збірник наукових праць. – 2008. – Вип. 1(16). – С. 229-234.
5. *Тригуба А.М.* Контроль конфігурації інтегрованих проектів молочарства / Тригуба А.М., Михалюк М.А., Рудинець М.В. та ін. // Науковий журнал ЛНТУ: Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. – 2011. – №7. – С.145-150.

СОГЛАСОВАНИЯ ИНТЕРЕСОВ УЧАСТНИКОВ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ПРОГРАММЫ РЕИНЖИНИРИНГА СИСТЕМ МОЛОЧНОГО

Выполнен анализ современного состояния молочного и целевых программ его развития. Обоснована необходимость реализации интегрированных программ реинжиниринга систем молочного и согласование интересов между их участниками. Определены основных участников интегрированных программ реинжиниринга систем молочного и особенности согласования интересов между ними. Предложен алгоритм согласования интересов участников интегрированных программ реинжиниринга систем молочного.

Ключевые слова: *согласование интересов, участники, интегрированная программа, реинжиниринг, молочарство.*

MEMBER INTERESTS RECONCILING OF THE INTEGRATED REENGINEERING PROGRAM SYSTEMS OF MILK PRODUCTIONS

Current state of the milk productions analysis and programs for its development are given. The necessity of the integrated reengineering program systems of milk productions and coordination of interests between its participants are grounded. The main participants of integrated reengineering program systems of milk productions and features coordination of interests between them are defined. The reconciling interests algorithm between participants of integrated reengineering program systems of milk productions.

Key words: *reconciling the interests, participants, integrated software, reengineer, milk productions.*